

stranski oltar v župni cerkvi v Vipavi (Fel. Toman). — Nov oltar v podružnici v Koflern, župnija Mitterdorf pri Kočevju (Profesor Mis — Aleks. Götzl). — Nov oltar v podružnici sv. Valentina na Jarčjem brdu, župnija Javorje nad Loko. (Profesor Mis — Josip Grošelj). — Nov oltar v župni cerkvi v Budanjah. — Nov stranski oltar v župni cerkvi v Nevljah. — Načrt za dva stranska oltarja v Kamni gorici. — Dva stranska oltarja v podružnici v Brezju, župnija Šmartno pri Litiji (Andrej Rovšek). — Oltarji v kapeli kn.-šk. zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. (Jos. pl. Vancaš — Andr. Rovšek). — Oltar pokopališke kapele v Selcih (Jos. Grošelj). — Oltar za kuracijsko cerkev na Nabrežini.

Potem je odobrilo društvo načrte za razno notranjo cerkveno opravo in sledeče načrte za slikanje cerkva:

Načrti za poslikanje župnih cerkva: na Bohinjski Beli (A. Jebačin), na Koroški Beli (M. Strnen), na Dobravi pri Kropi (Mat. Bradaška), na Homcu (Matej Koželj), v Lešah (M. Bradaška po načrtih prof. Cel. Misa), v Polju (po navodilih profesor C. Misa), v Trebnjem in v Zgornjem Tuhinju (Mat. Koželj).

Dalje je društvo odobrilo sledeče načrte za razne umetnine:

Bled, kipi za veliki oltar in stranska oltarja (Jan Vurnik). Uršulinska cerkev v Škofji Loki, velika stenska slika (Josip Kastner). — Oltarna slika velikega oltarja na Koroški Beli (Jos. Kastner). — Slika velikega oltarja v župni cerkvi pri Svetem Duhu nad Krškimi (Fr. Klemenčič). Za baziliko Matere božje na Sveti Gori pri Gorici je preskrbelo društvo načrt (profesor Cel. Mis) za krasno monštranco in nadzorovalo nje izdelavo (pasar Iv. Kregar). Načrti za prekritje zvonikov na Skaručini (župnija Vodice), na Trsteniku in v Jablanici (župnija Šmartno pri Litiji).

Načrti za orgle so bili odobreni: V župnijskih cerkvah: v Leskovcu, Škocijanu pri Dobravi, Vranji peči, Novem mestu, Zagradcu, Šmihelu pri Novem mestu, Tomišlju, Gorjah, Begunjah (Gorenjsko), Logatcu, Mošnjah, Krašnji, Belicerkvi, Breznici, Šmartno pri Kranju; v podružnicah: v Vojni vasi pri Črnomlju, Novi Štifti, Vrhpolju pri Moravčah, na Križni gori pri Ložu; posebno lepe v kn.-škofij. zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Skupaj 20 v štirih letih. Kakor nekdanje za lepe zvonove, tako se je zdaj pri nas vnelo zanimanje za lepe orgle.

Društvo je sodelovalo pri prenovljenju ljubljanske stolnice, pri katerem je bilo glavno delo previdno snaženje Quaglijevih fresk; izvršil ga je g. Anton Jebačin. Reliefe v koru je prenovil g. Andrej Rovšek.

Poleg knjižnice umetniških del se je ustanovil „Škofijski muzej“, ki hrani že lepo število zanimivih predmetov cerkvene umetnosti in je sedaj nastanjen v deželni muzeji v Rudolfinu.

V izveščju čitamo še nekaj zanimivih razprav. Tajnik društva g. Jos. Dostal razpravlja „O doneskih za topografijo in zgodovino umetnosti na Kranjskem“. Sestavil je dober repertorij knjig in sestavkov o umetnosti na Kranjskem. Ta Dostalov sestavek je izboren pripomoček za vsakega preiskovalca naše umetnosti. G. Fr. Avsec opisuje staro kartuzijsko cerkev v Pletterjah, g. Dostal nekatere stare pečate, in slednjič čitamo o inventarizaciji cerkvenih umetnin na Kranjskem. Tako nam je letošnje izveščje „Društva za krščansko umetnost na Kranjskem“ veselo znamenje, da živi med nami krepko zanimanje za pravo umetnost in le želeli je, da bi to društvo dobilo mnogo delavnih članov in gmotnih sredstev, da bi moglo svojo lepo in hvaležno nalogo vedno uspešneje izvrševati.

Deželni muzej Rudolfinum v Ljubljani je izdal poročilo za l. 1906. z več slikami narodopisne vsebine. Iz poročila posnemamo, da so se razne zbirke prošle leto precej

pomnožile. Muzej si je ogledalo 11.388 oseb. Arheološki oddelek je pridobil rimske izkopine, posebno je napredovala kulturnozgodovinska, narodopisna in obrtna zbirka.

Andrej Rovšek. Slovenska umetnost žaluje za jako pridnim delavcem, podobarjem g. A. Rovškom, ki je umrl prošli mesec v Ljubljani. Po naših cerkvah je jako mnogo njegovih oltarjev in podob. Vidno je napredoval v svoji stroki, vsako nadaljno delo je boljše od prejšnjega, in ustvaril bi bil še mnogo več, če ga ne bi bila zadrževala njegova bolehnost. Umrl je prerano mladi umetnik.

Jugoslovanske noše v Londonu. Angleška slikarska dvojica Adrian Stokes in sogroga je slikala v Dalmaciji, Bosni in Ogrski narodne običaje ter razstavila te slike v Londonu.

Tisočletnica po smrti bolgarskega kneza Borisa.

15. majnika bodo Bolgari obhajali tisočletnico po smrti svojega kneza Borisa. Vladanje kneza Borisa, ki je bil krščen z imenom Mihajl, je zelo imenitna doba v bolgarski politični in kul-

ANDREJ ROVŠEK

turni zgodovini. Zgodovinarji naglašajo tri velike dogodke v življenju in vladanju Borisovom: sprejem krščanstva, začetek in razvoj bolgarske književnosti in delovanje za bolgarsko narodno idejo. Za Borisove dobe so na Bolgarskem delovali: Sv. Ciril in Metod, Klemen, Naum, Angelar, Sava in Gorazd, ki se skupaj imenujejo sveta sedmorica, sedmipočetnici ali sedmičislenici. Knez Boris je vladal nekoliko desetletij in potem je šel v samostansko zatišje; ali tudi tu je bil neumoren in pogumen varih bolgarskih državnih koristi. Bolgarski pisatelj S. S. Bobčev pravi o delovanju in vladanju Borisovom: „Negovata borba za zapazvane nezavisimostta na Bolgarija i z kragljavane nejnite predeli, za nezavisima čerkva, za kniga i prosveta, negovat visoko-nravstven život sa poslužili, da bađe začisljen kam lika na svetiite!“ — Slavnostni odbor za praznovanje Borisove tisočletnice je poveril profesorja gopoda V. N. Zlatarskega, da ima pri slavnosti slovesni govor o Borisovi dobi, o istem predmetu bodo izdali dve knjižici, eno malo in drugo večjo, ki ji bodeta spisala bolgarska učitelja I. Trifonov in N. Načev. Himne na čast Borisu zložil Iv. Vazov, K. Veličkov in Stojan Mihajlovski.

Iv. Št.

